

Toelichting op de cijfers van de mestproductie in 2018 zoals berekend in de vorm van momentopnames in kwartaalrapportages en zoals gepubliceerd als voorlopige cijfers d.d.15-2-2018 op de CBS-website.

Deze toelichting is opgesteld door het CBS op verzoek van het Ministerie van LNV.

Rekenmethode

Als basis dient de rekenmethodiek van de Werkgroep Uniformering berekening Mest en mineralencijfers ([WUM1990-2008](#); [CBS2018](#)). In deze methodiek worden factoren vastgesteld voor de excretie van stikstof en fosfaat per diercategorie. De excretiefactoren worden berekend op basis van een balans per dier: opname N en P met het voer minus vastlegging N en P in dierlijke producten = excretie. Vervolgens worden de excretiefactoren per dier vermenigvuldigd met het aantal dieren in de landbouwtelling.

Momentopname kwartaalrapportages 2018

Na afloop van elk kwartaal (april, juli, oktober, december) is op basis van beschikbaar gekomen nieuwe en actuele gegevens, een berekening opgesteld van de totale fosfaat- en stikstofexcretie van de Nederlandse veestapel. De berekeningen vormen een momentopname waarbij de omvang van de rundveestapel in de kwartaalrapportages van 2018 is gebaseerd op het aantal dieren in het I&R-register met de stand van de rundveestapel op respectievelijk 1 april 2018, 1 juli 2018, 1 oktober 2018 en 1 januari 2019. Voor de overige diercategorieën zijn de aantallen in de rapportages afhankelijk van de beschikbaarheid van cijfers uit de Landbouwtelling.

Aantal dieren

Het aantal runderen is steeds gebaseerd op het aantal in het I&R-register na afloop van elk kwartaal.

In de eerste kwartaalrapportage waren er nog geen gegevens van de landbouwtelling van 2018 beschikbaar. Het aantal overige dieren was daarom gebaseerd op de landbouwtelling van 2017.

In de tweede kwartaalrapportage is het aantal oaien en melkgeiten op de peildatum van de landbouwtelling (1-4-2018) afgeleid van de totale schapen- respectievelijk geitenstapel in de I&R systemen voor schapen en geiten. Dit is zo gedaan omdat er nog geen cijfers beschikbaar waren over de afzonderlijke aantallen lammeren, oaien, melkgeiten etc. Het aantal varkens, paarden, pony's, konijnen en nertsen is gebaseerd op voorlopige cijfers van de Landbouwtelling van 2018. De pluimvee-aantallen van 2018 waren nog niet bekend en zijn daarom nog gebaseerd op de landbouwtelling van 2017.

In de derde kwartaalrapportage zijn het aantal oaien, melkgeiten en de pluimvee-aantallen gebaseerd op I&R-gegevens met peildatum 1 april. De aantallen varkens, paarden, pony's, konijnen en nertsen zijn gebaseerd op de voorlopige cijfers van de Landbouwtelling van 2018 (gepubliceerd CBS-website oktober 2018).

In de vierde kwartaalrapportage zijn het aantal ooiën, melkgeiten en de pluimvee-aantallen gebaseerd op I&R-gegevens met peildatum 1 april. In tegenstelling tot de derde kwartaalrapportage is het aantal ooiën nu inclusief de vrouwelijke schapen van 7 tot 12 maanden. Dit levert een betere consistentie met eerdere Landbouwtellingen. Het aantal lammeren omvat uitsluitend de schapen van 0-7 maanden. (In eerdere Landbouwtellingen werden lammeren gedefinieerd als schapen tot 1 jaar die nog niet hebben gelammerd). De aantallen varkens, paarden, pony's, konijnen en nertsen zijn gebaseerd op de voorlopige cijfers van de Landbouwtelling van 2018 (gepubliceerd januari 2019).

Voerverbruik en voersamenstelling

In de rekenmethodiek wordt bij de berekening van de stikstof- en fosfaatexcretie rekening gehouden met het ruwvoer dat in het vorige jaar is geoogst en met ruwvoer dat in het huidige jaar is geoogst. Voor de excretie in 2018 betekent dit dat rekening wordt gehouden met oogst en samenstelling van het kuilvoer uit 2017 en met oogst en samenstelling van kuilvoer en weidegras van 2018.

In de eerste kwartaalrapportage was de samenstelling van kuilgras, snijmaïs en vers gras van de oogst in 2018 nog niet bekend en daarom gebaseerd op de gemiddelde samenstelling van de laatste drie jaren.

Het verbruik aan graskuil, hooi en snijmaïs is gelijk gehouden aan het verbruik in de voorlopige berekening van de excretie in 2017.

De samenstelling van het melkveemengvoer is gebaseerd op het voortschrijdend jaargemiddelde waarin cijfers zijn verwerkt tot en met het eerste kwartaal van 2018.

In de tweede kwartaalrapportage is het verbruik aan graskuil en hooi gebaseerd op het gemiddelde verbruik in de laatste drie jaar (2015-2017) aangezien het areaal grasland en de omvang van de oogst vrij constant zijn.

Het areaal snijmaïs is in 2017 nog iets verder gedaald. Het verbruik aan snijmaïs in 2018 is gebaseerd op de gemiddelde opbrengst per hectare in de laatste drie jaar, inclusief een correctie voor de zeer lage opbrengst in 2016 in de regio Zuid-Oost, en de omvang van het areaal in 2017. De samenstelling van het melkveemengvoer is gebaseerd op het voortschrijdend jaargemiddelde waarin cijfers zijn verwerkt tot en met het tweede kwartaal van 2018.

In de derde kwartaalrapportage zijn de uitgangspunten voor het verbruik van ruwvoer en de samenstelling gelijk gehouden aan de uitgangspunten van de tweede kwartaalrapportage. De samenstelling van het melkveemengvoer is gebaseerd op het voortschrijdend jaargemiddelde waarin cijfers zijn verwerkt tot en met het derde kwartaal van 2018.

In de vierde kwartaalrapportage is voor de samenstelling van kuilgras, snijmaïs en vers gras in het oogstjaar 2018 niet meer uitgegaan van de gemiddelde samenstelling in de laatste drie jaar,

maar van voorlopige cijfers van 2018. De stikstofgehalten in het geoogste ruwvoer van 2018 blijken relatief hoog te zijn in vergelijking met voorgaande jaren.

Het verbruik van graskuil en hooi is afgestemd met het verbruik in de voorlopige excretieberekening van 2018 zoals gepubliceerd door het CBS op 15-2-2019.

Het verbruik van snijmaïs in 2018 is gebaseerd op het areaal in 2017 en de opbrengst per hectare in 2017 van de CBS-oogstraming. De cijfers van de oogstraming laten zien dat deze in vergelijking met 2016 goed was.

De samenstelling van het melkveemengvoer is gebaseerd op het voortschrijdend jaargemiddelde waarin cijfers zijn verwerkt tot en met het vierde kwartaal van 2018.

Overige uitgangspunten

In de eerste kwartaalrapportage zijn voor varkens, pluimvee en overige staldieren voorlopige excretiefactoren toegepast van 2017. In de tweede tot en met de vierde kwartaalrapportage zijn de definitieve excretiefactoren van 2017 toegepast.

De samenstelling van het krachtvoer voor graasdieren, anders dan melkvee, is gebaseerd op de cijfers van 2017.

In de kwartaalrapportages is de melkproductie per koe gebaseerd op een voortschrijdend gemiddelde. In de eerste kwartaalrapportage is de melkproductie per koe afgeleid van de melkleveringen aan fabrieken, inclusief een schatting voor achterhouding van melk op de boerderij, van april 2017 tot en met maart 2018, gedeeld door het gemiddelde aantal melkkoeien in die periode. In de vierde kwartaalrapportage ten slotte is de melkproductie per koe berekend als de som van de leveringen aan fabrieken van januari tot en met december 2018, inclusief achterhouding op de boerderij, gedeeld door het gemiddeld aantal koeien in 2018.

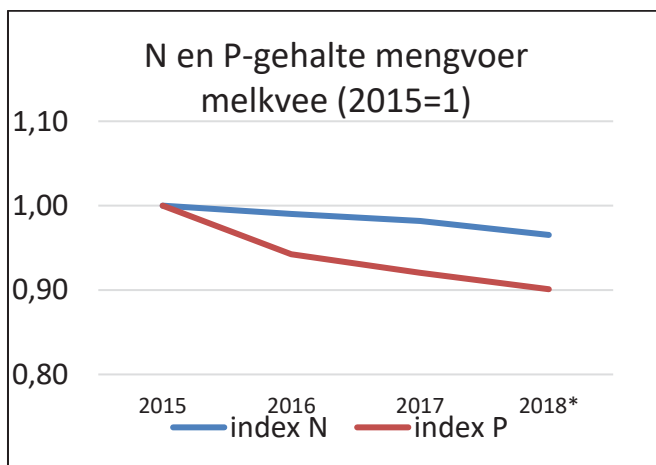
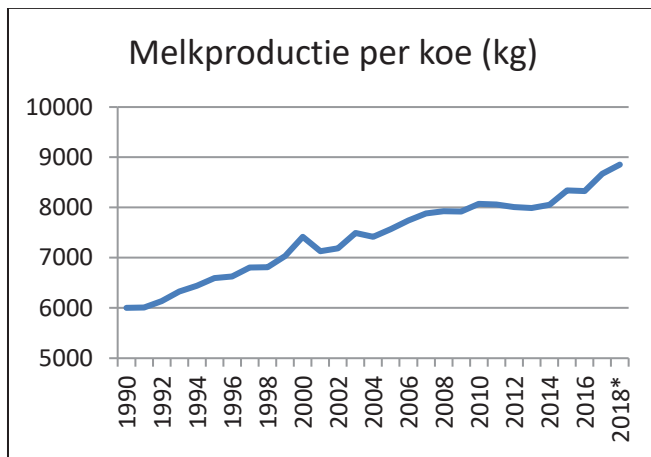
In de tweede tot en met de vierde kwartaalrapportage zijn enkele uitgangspunten afgestemd met de definitieve cijfers van de excretieberekening over 2017. In de excretieberekening van 2017 is op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten en de beschikbaarheid van nieuwe gegevens het gewicht van de melkkoe verhoogd van 600 naar 650 kg en is het P-gehalte van melk verhoogd van 0,97 naar 1,012 g/kg.

Voorlopig cijfer 2018

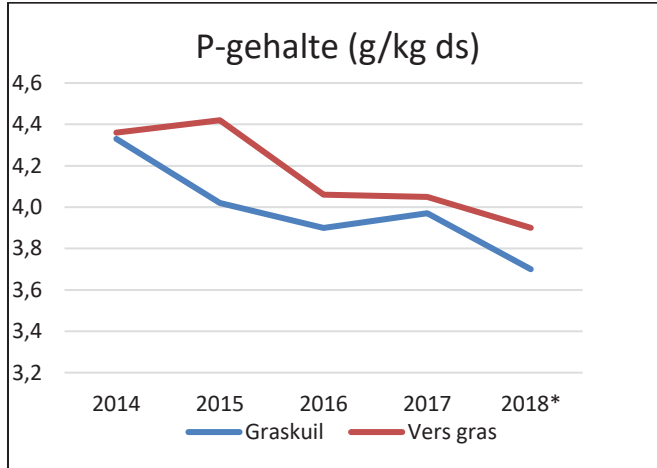
Voor de voorlopige cijfers van 2018 is gebruik gemaakt van nagenoeg dezelfde uitgangspunten als voor de vierde kwartaalrapportage. Het verschil in stikstof- en fosfaatexcretie tussen de voorlopige cijfers van 2018 en de cijfers van de vierde kwartaalrapportage wordt veroorzaakt door het verschil in omvang van de rundveestapel. De vierde kwartaalrapportage is een momentopname waarbij de omvang van de rundveestapel is gebaseerd op het aantal dieren op 1 januari 2019. In het voorlopige cijfer van 2018 is uitgegaan van het gemiddeld aantal aanwezige runderen in dat jaar. Het aantal melkkoeien op 1 januari 2019 is bijna 30 duizend stuks lager dan het gemiddelde aantal in 2018 en het vrouwelijk jongvee telde op 1 januari 2019 ruim 60 duizend stuks minder dan gemiddeld in 2018.

Nog te verwerken gegevens in de definitieve cijfers 2018:

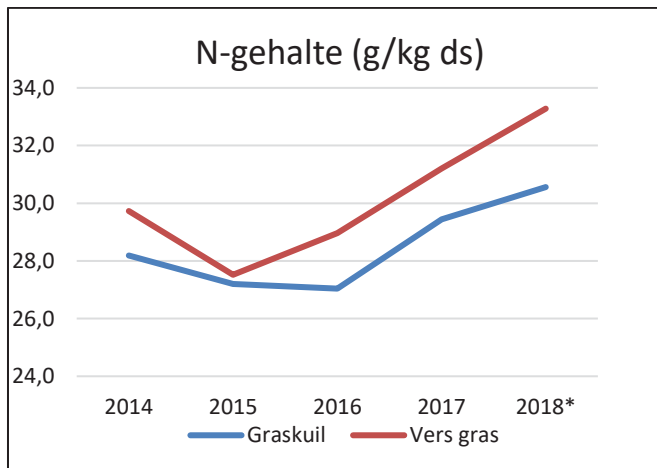
- Definitieve dieraantallen;
- Definitieve cijfers over de samenstelling van geogst ruwvoer in 2018;
- Definitieve cijfers over verbruik van graskuil en hooi;
- Definitieve cijfers over opbrengst snijmaïs per hectare;
- Verbruik van melkveekrachtvoer;
- Verbruik en samenstelling van enkelvoudige grondstoffen voor rundvee en varkens;
- Verbruik en samenstelling van vochtrijke voeders;
- Samenstelling geproduceerde melk (vet, eiwit, fosfor);
- Samenstelling van krachtvoer voor varkens, pluimvee en overige staldieren;
- Voerverbruik en dierlijke productie van varkens en pluimvee.

Bron: Nevedi

Bron: Eurofins

Bron: Eurofins